

685 sayılı KHK. ile kurulan

OLAĞANÜSTÜ HAL İŞLEMLERİ İNCELEME KOMİSYONU

HAKKINDA BİLGİ NOTU

Hazırlayan:
Avukat Orhan ÇELEN,
Ankara Barosu

Değerli Ziyaretçiler, 23.01.2017 tarihinde 682, 683, 684, 685 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Bu Kanun hükmünde kararnamelerden 685 sayılı KHK ile kurulan Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu, bu yazımızın ana konusunu teşkil etmektedir. Bu KHK. ile aynı zamanda OHAL işlemlerine karşı yargı yolunun açıldığını da vurgulamak gerekir.

Bu yazımızda 685 sayılı KHK. ile getirilen yeni düzenlemeler, kamudan OHAL K.H.K. ile ihraç edilen personelin bu KHK. Gereğince yapması gerekenler ile bu Komisyonun çalışma usul ve esasları açıklanacaktır.

23.01.2017 (Sayı: 29957) tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 685 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede, olağanüstü hal işlemleri inceleme komisyonu kurulması hakkında düzenlemeye yer verilmiştir.

685 sayılı KHK.nin, olağanüstü halin ilanından bu yana çıkarılan 19 adet KHK.nin ortaya çıkarmış olduğu boşluğu doldurmak adına, önemli ve yararlı, yeni bir düzenleme olduğunu söylemek gerekir. Böylece, bugüne kadar yürürlüğe konulmuş olan olağanüstü hal kanun hükmünde kararnameler ile ortaya çıkabilecek haksızlıkların giderilmesi için gerekli hukuksal denetim yolunun açılmış olduğunu söyleyebiliriz.

Bilindiği üzere, olağanüstü hal dönemlerinde çıkarılan KHK'lara karşı yargı yolu konusunda bugüne kadar bir belirsizlik söz konusu idi. Ohal KHK.larına karşı Anayasa Mahkemesine başvurunun kapalı olması, kamudan ihraçlara karşı sadece “bireysel başvuru” adı altında Anayasa Mahkemesi’ne başvuru yapılabilmesine neden olmuştur. İç hukuk yolları tüketilmeden doğrudan

Avrupa İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi'ne yapılan başvuruların ise, reddedildiği evvelce verilmiş olan kararlar gereği olarak bir vakiadır.

Yasal dayanağı olmamasına rağmen, kurumlar bünyesinde oluşturulan inceleme komisyonların ise çalışma usul ve esaslarının bulunmadığı ayrıca hukuki bağlayıcılıklarının olmadığı da aşikardır.

Dolayısıyla OHAL KHK.larla gerçek ve tüzel kişiler hakkında tesis edilen idari işlem ve kararlar sebebiyle, hak ve hürriyetlerin kısıtlanması veya kaldırılmasına karşı etkili başvuru ve denetim yollarının kapalılığı yüzünden; 685 sayılı OHAL KHK.nin öngördüğü hukuksal denetim yolunun bir takım menfi yönlerine rağmen, yararlı olduğunu kabul etmek gerekir¹.

685 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye göre, 7 üyeden oluşacak komisyon şu ana kadar yayımlanan 19 adet Kanun Hükmünde Kararname ile haklarında idari işlem tesis edilen gerçek ve tüzel kişiler hakkında karar verebilecek.

1. KOMİSYON KİMLERDEN MEYDANA GELECEK VE BUNLAR NASIL ATANACAK?

685 sayılı KHK.nin "Komisyonun oluşumu" başlıklı 1 inci maddesi bu konuyu düzenlemekte. Bu maddenin 1 inci fıkrası Komisyonun kuruluş amacını açıklamaktadır: Buna göre,

"Anayasanın 120 nci maddesi kapsamında ilan edilen ve 21/7/2016 tarihli ve 1116 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararıyla onaylanan olağanüstü hal kapsamında, terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti, aidiyeti, iltisakı veya bunlarla irtibatı olduğu gerekçesiyle başka bir idari işlem tesis edilmeksizin doğrudan kanun hükmünde kararname hükümleri ile tesis edilen işlemlere ilişkin başvuruları değerlendirmek ve karara bağlamak üzere Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu kurulmuştur".

1 inci maddenin 2 inci fıkrası ise Komisyonun yedi üyeden oluşacağını ve bunların kimler tarafından belirleneceğini açıklamaktadır. Buna göre; Komisyon üyelerin üçü kamu görevlileri arasından Başbakan

¹ Şen, Ersan: <http://www.haber7.com/yazarlar/prof-dr-ersan-sen/2249435-olaganustu-hal-islemleri-inceleme-komisyonu>

tarafından, bir üye Adalet Bakanlığının merkez teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşlarında çalışan hâkim ve savcılar arasından Adalet Bakanınca, bir üye mülki idare amirleri sınıfına mensup personel arasından İçişleri Bakanınca, birer üye Yargıtayda ve Danıştayda görev yapan tetkik hâkimleri arasından Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenir.

Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu

ÜYE SAYISI	ÜYE STATÜSÜ	ÜYİYİ SEÇECEK KİŞİ
1	Kamu Personeli	Başbakan
1	Kamu Personeli	Başbakan
1	Kamu Personeli	Başbakan
1	Hakim ve Savcı	Adalet Bakanı
1	Mülki İdare Amiri Mensubu	İçişleri Bakanı
1	Danıştay Tetkik Hakimi	HSYK
1	Yargıtay Tetkik Hakimi	HSYK

685 Sayılı KHK.nin Geçici 1 inci maddesinin 1 inci fıkrası, Komisyonun ilk üyelerinin, bu düzenlemenin yayımından itibaren bir ay içinde seçileceğini amirdir. Buna göre, Komisyon üyeleri 23 Şubat 2017 tarihine kadar belirlenmiş olacaktır.

2. KOMİSYONA KİM BAŞKANLIK EDECEK?

Komisyon, kendi üyeleri arasından yapacağı seçimle bir başkan ve bir başkanvekili seçer (1/2. FIKRA)

3. TOPLANTI VE KARAR SAYISI:

Komisyonun toplantı ve karar yeter sayısı dördür. Oylamalarda çekimser oy kullanılamaz.

3. KOMİSYONUN GÖREVLERİ NELERDİR?

A. KOMİSYON, KİMLER HAKKINDA KARAR VERECEKTİR? KOMİSYONA KİMLER BAŞVURABİLECEKTİR?

1) Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu'nun görevleri, 685 sayılı KHK.nin 2 inci maddesinde açıklanmıştır. Bu maddenin 1 inci fıkrasına göre Komisyon, olağanüstü hal kapsamında doğrudan kanun hükmünde kararnameler ile tesis edilen aşağıdaki işlemler hakkındaki başvuruları değerlendirip karar verir.

a) Kamu görevinden, meslekten veya görev yapılan teşkilattan çıkarma ya da ilişkin kesilmesi.

b) Öğrencilikle ilişkin kesilmesi.

c) Dernekler, vakıflar, sendika, federasyon ve konfederasyonlar, özel sağlık kuruluşları, özel öğretim kurumları, vakıf yükseköğretim kurumları, özel radyo ve televizyon kuruluşları, gazete ve dergiler, haber ajansları, yayınevleri ve dağıtım kanallarının kapatılması.

ç) Emekli personelin rütbelерinin alınması.

2) Görüldüğü üzere, OHAL İşlemleri Komisyonu ilk olarak, bugüne kadar yayımlanmış tüm KHK.lar ile haklarında kamu görevinden, meslekten veya görev yapılan teşkilattan çıkarma ya da ilişkin kesilmesi işlemi tesis edilen gerçek kişiler hakkında yapılan itirazları incelemekle görevlidir. Bu kapsama giren yani doğrudan KHK. lar ile kamu görevinden, meslekten veya görev yapılan teşkilattan çıkarma ya da ilişkin kesilmesi işlemi tesis edilen gerçek kişiler, daha önce yargı yoluna başvurmuş, ya da kurumlarda oluşturulan inceleme komisyonlarına başvuru yapmış, ya da Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru da bulunmuş olsa dahi, OHAL İşlemleri Komisyonuna başvurabileceklerdir. Bu başvuru, bilahare gerçekleştirilecek idari yargı yolunun bir ön şartı olarak karşımıza çıkmaktadır. zira bugüne kadar, OHAL KHK.ları ile haklarında idari işlem tesis edilen gerçek ve tüzel kişilerin, bunlara karşı idari yargı yoluna gidebilmeleri mümkün değildir.

Şimdi 685 sayılı KHK.nin "Yargı Denetimi" başlıklı 11 inci maddesi ile bu yol

açılmış bulunmaktadır. Buna göre, bu Komisyon kararlarına karşı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek Ankara idare mahkemelerinde iptal davası açılabilecektir. (11/1).

11 inci maddenin 2 nci fıkrası da hakim ve savcılar ile yüksek yargı mensupları ile ilgili bir düzenleme içermekte ve 22/7/2016 tarihli ve 667 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin birinci fıkrası ile 18/10/2016 tarihli ve 6749 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında meslekte kalmalarının uygun olmadığına ve meslekten çıkarılmalarına karar verilenlerin, kararın kesinleşmesinden itibaren altmış gün içinde ilk derece mahkemesi olarak Danıştaya dava açabilecekleri öngörülmektedir. Görüldüğü üzere, bu kapsama sadece hakimler savcılar ve Danıştay, Sayıştay, Yargıtay Anayasa Mahkemesi üyeleri girmektedir. 685 sayılı KHK'nın geçici 1. maddesine göre de daha önce ihraç kararı kesinleşmiş olanlar, 685 sayılı KHK nin yayımlandığı tarihten itibaren 60 gün içinde (23 Mart 2017 tarihine kadar) iptal davası açabilirler.

Daha önce idare mahkemelerinde derdest davalar Danıştay'a gönderilir. İptal davası reddedilenler için de bu fıkra hükmü uygulanır. Bu durum, reddedilen ve karara bağlanan dosyaların da Danıştay'a gönderileceği sonucunu vermektedir.

Sonuç olarak 667 sayılı KHK'nın 3. maddesi gereğince kamu görevinden çıkarılanlar (yani Anayasa Mah. üyeleri, Yargıtay üyeleri, Danıştay üyeleri HSYK kararı ile meslekten çıkarılan hakim ve savcılar ve Sayıştay meslek mensupları) Danıştay önünde iptal davası açabilecektir. 667 sayılı KHK'nin 4. maddesi uyarınca meslekten çıkarılan diğer kamu görevlilerinin yukarıdaki türden dava açma hakkı bulunmamakta. Dolayısıyla yukarıda sayılan yargı mensupları haricindeki kamu görevlilerinin Danıştay önünde iptal davası açma hakkı bulunmamakta.

685 sayılı KHK.nin geçici 1 inci maddesinin 2 inci fıkrasına göre; 685 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında Komisyon tarafından başvuruların alınmaya başlanacağı tarih, bu KHK.nin yayımlandığı tarihten itibaren altı ayı geçmemek üzere Başbakanlık tarafından ilan edilecektir. Geçici 1 inci maddenin 3 üncü fıkrası da, Komisyonun görev alanına giren

konularda daha önce herhangi bir yargı merciine başvurmuş veya dava açmış olanlar için de 7 nci maddedeki usul ve sürelerin uygulanacağını amirdir.

OHAL İşlemleri Komisyonu ikinci olarak, OHAL KHK.ları ile tesis edilen öğrencilikle ilişkin kesilmesi işlemlerine karşı itirazları da incelemekle görevlidir.

OHAL İşlemleri Komisyonu üçüncü olarak; bugüne kadar yayımlanmış olan KHK.lar ile dernekler, vakıflar, sendika, federasyon ve konfederasyonlar, özel sağlık kuruluşları, özel öğretim kurumları, vakıf yükseköğretim kurumları, özel radyo ve televizyon kuruluşları, gazete ve dergiler, haber ajansları, yayınevleri ve dağıtım kanallarının kapatılması yönünde tesis edilen işlemlere karşı yapılacak itirazları da incelemekle görevli kılınmıştır.

OHAL İşlemleri Komisyonu son olarak, emekli personelin rütbelerinin alınması yönünde tesis edilmiş olan işlemlere karşı yapılan itirazları da inceleyecektir.

3) 685 sayılı KHK.nin 2 inci maddesinin 2 inci fıkrasına göre, Komisyon; olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnamelerle gerçek veya tüzel kişilerin hukuki statülerine ilişkin olarak doğrudan düzenlenen ve birinci fıkra kapsamına girmeyen işlemlere de bakacaktır. Bunlarda komisyonun görev alanına girmektedir.

B. HANGİ HALLERDE KOMİSYONA BAŞVURU YAPILAMAZ?

685 sayılı KHK.nin 3 üncü fıkrası, 685 sayılı KHK.nin 2 inci maddesinde belirtilen işlemlere bağlı olarak olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ilave tedbirler ile kanun yollarının açık olduğu işlemler hakkında ayrıca başvuru yapılamayacağını amirdir.

685 sayılı KHK'nin bu hükmüne göre, yargı yolu açık olan işlemlere karşı KOMİSYON yetkili değildir.

4. KOMİSYONUN GÖREV SÜRESİ NE OLACAKTIR?

685 sayılı KHK.nin "Komisyonun görev süresi" başlıklı 3 üncü maddesi buna ilişkin hükümler içermektedir. Bu maddenin 1 inci fıkrasına göre; Komisyon, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği (23 Ocak 2017)

tarihinden itibaren iki yıl süreyle görev yapacaktır. Bakanlar Kurulu, gerek görmesi halinde bu süreyi bitiminden itibaren birer yıllık sürelerle uzatabilecektir.

Aynı maddenin 2 inci fıkrası ise, bu Komisyonun ilk seçilen üyelerinin, iki yıllık sürenin sonuna kadar görev yapacaklarını, sürenin uzatılmasına karar verilmesi halinde 1 inci maddenin ikinci fıkrasındaki usule göre yeni üyelerin belirleneceğini amirdir. Ancak, daha önce görev yapan üyeler de yeniden görev alabilecektir.

5. KOMİSYON VE ÜYELERİN HAK VE YETKİLERİ:

685 sayılı KHK.nin "Üyelerin güvenceleri ve hakları" başlıklı 4 üncü maddesi, "Bilgi ve belge talep etme yetkisi" başlıklı 5 inci maddesi ve "Gizlilik" başlıklı 6 ıncı maddesi; Komisyon ve üyelerine sağlanan hak ve yetkiler ile ilgili düzenlemelerdir.

Bunları açıklamayı gerektirmeyen madde metni olarak şöyle gösterebiliriz:

A) MADDE 4 -Üyelerin güvenceleri ve hakları

(1) Üyelerin süreleri dolmadan herhangi bir nedenle görevlerine son verilemez. Ancak üyenin;

a) Komisyon tarafından kabul edilebilir mazereti olmaksızın bir takvim yılı içinde toplam beş Komisyon toplantısına katılmaması,

b) Ağır hastalık veya engellilik nedeniyle iş göremeyeceğinin sağlık kurulu raporuyla belgelenmesi,

c) Görevi ile ilgili olarak işlediği suçlardan dolayı hakkında verilen mahkûmiyet kararının kesinleşmesi,

ç) Geçici iş göremezlik halinin üç aydan fazla sürmesi,

d) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 302 nci, 309 uncu, 310 uncu, 311 inci, 312 nci, 313 üncü, 314 üncü ve 315 inci maddelerinde yazılı suçlar nedeniyle hakkında soruşturma veya kovuşturma başlatılması,

e) Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara

üyeliği, mensubiyeti, iltisakı veya bunlarla irtibatı olduğu gerekçesiyle hakkında Başbakanlıkça idari soruşturma başlatılması veya soruşturma izni verilmesi,

hallerinin tespit edilmesi üzerine Komisyon tarafından üyeliğine son verilir. Ölüm, istifa veya herhangi bir diğer nedenle boşalan üyelikler için en geç iki ay içinde 1 inci maddenin ikinci fıkrasındaki usule göre yeni üyeler belirlenir.

(2) Üyeler, mali ve sosyal haklarını kurumlarından almaya devam ederler. Üyelere, kurumlarınca mali haklar kapsamında bir ayda yapılan toplam ödeme tutarı ile (142.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunan tutar arasındaki fark, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ve görev yaptıkları süreyle orantılı olmak üzere Başbakanlıkça ayrıca her ay ilave ücret olarak ödenir.

(3) 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca Komisyon üyeleri için soruşturma yapılması Başbakan veya görevlendireceği bakanın iznine tabidir. Soruşturma izni verilmesi veya verilmemesine ilişkin kararlara karşı itirazlar Danıştay tarafından karara bağlanır.

B) MADDE 5 - Bilgi ve belge talep etme yetkisi

(1) Komisyon, görev alanı ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi ilgililerden talep edebilir.

(2) Soruşturmanın gizliliğine ve Devlet sırlarına ilişkin ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla kamu kurum ve kuruluşları ile yargı mercileri, Komisyonun görevi kapsamında ihtiyaç duyduğu her türlü bilgi ve belgeyi gecikmeksizin Komisyona göndermek veya yerinde incelenmesine imkân sağlamak zorundadır.

C) MADDE 6 - Gizlilik

(1) Üyeler ve Komisyon çalışmalarında görevlendirilenler, görevlerini yerine getirmeleri sırasında edindikleri, kamuya, ilgililere ve üçüncü kişilere ait gizlilik taşıyan bilgileri, kişisel verileri, ticari sırları ve bunlara ait belgeleri, bu konuda kanunen yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamaz, kendilerinin veya üçüncü kişilerin yararına kullanamaz. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder.

6. KOMİSYONUN ÇALIŞMALARINDA SEKRETARYA:

685 sayılı KHK.nin 12 inci maddesi, Komisyon sekretaryasının nasıl yürütüleceğine ilişkin hükümler içermektedir. Bu maddenin Komisyon çalışmalarına olan ilgisi sebebiyle, burada inceleme konusu yapılmıştır.

12 inci maddenin 1 inci fıkrasına göre; Komisyonun sekretarya hizmetlerinin Başbakanlık tarafından yerine getirileceği öngörülmüştür. Başbakanlık tarafından, bu hizmetler için yeteri kadar personel Komisyona tahsis edilir.

Aynı maddenin 2 inci fıkrasına göre de; Komisyon çalışmaları kapsamında sekretaryada görevlendirilenlere her ay (11.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunan tutarı geçmemek kaydıyla Başbakanlıkça ilave ücret ödenecektir. İlave ücret ödemesi damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. İlave ücret ödemesi; görevlendirilen personelin sınıfı, kadro unvanı, atanma biçimi, yapmış olduğu görevin önem ve güçlüğü ve çalışma süresi gibi kriterler dikkate alınmak suretiyle Komisyon Başkanı tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yapılır. Bu personele ayrıca herhangi bir ad altında fazla mesai ücreti ödenmez.

7. BAŞVURU VE KOMİSYON ÇALIŞMALARINA İLİŞKİN USUL VE ESASLARI GÖSTERİR DÜZENLEME:

685 sayılı KHK.nin 13 üncü maddesi, Başvurulara ve Komisyonun çalışmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir. Bu maddenin de, Komisyon çalışmalarına olan ilgisi sebebiyle, burada inceleme konusu yapılmıştır.

13 üncü maddeye göre; Başvurulara ve Komisyonun çalışmasına ilişkin usul ve esaslar, Komisyonun teklifi üzerine Başbakanlık tarafından belirlenir ve ilan edilir.

Başvurulara ve Komisyonun çalışma usul ve esaslarını gösterecek olan bu idari düzenlemenin, Resmi Gazete de yayımı ile yürürlüğe gireceği açıktır.

8. BAŞVURULARDA USUL VE SÜRE:

685 sayılı KHK.nin 7 inci maddesinin, Komisyona yapılacak başvurunun (itiraz) nasıl ve nereye yapılacağına ilişkin hüküm içerdği görülmektedir.

A) BAŞVURUNUN NEREYE YAPILACAĞI:

Burada öncelikle, 685 sayılı KHK.nin geçici 1 inci maddesindeki bir kurala yer vermek gerekir. Geçici 1 inci maddenin 2 inci fıkrasına göre; 685 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında Komisyon tarafından başvuruların alınmaya başlanacağı tarih, bu KHK.nin yayımlandığı tarihten itibaren altı ayı geçmemek üzere Başbakanlık tarafından ilan edilecektir. Dolayısıyla, Başbakanlık tarafından henüz böyle bir ilan yapılmadığından, aşağıdaki süreler ancak bu ilandan sonra işlemeye başlayacaktır.

7 inci maddenin 1 inci fıkrasına göre Başbakanlık tarafından yapılacak olan bu ilanı mütekip başvurular alınmaya başlanacaktır. Buna göre;

- 1) Komisyona başvurular valilikler aracılığıyla yapılacaktır.
- 2) Ancak kamu görevinden, meslekten veya görev yapılan teşkilattan çıkarılanlar ya da ilişkisi kesilenler, en son görev yaptıkları kuruma da başvurabilir.

B) BAŞVURU TARİHİNİN NASIL BELİRLENECEĞİ:

7 inci maddenin 1 inci fıkrasına göre; başvuru tarihi, valiliklere veya ilgili kurumlara başvurunun yapıldığı tarih olarak kabul edilir. Valilikler ve ilgili kurumlar kendilerine yapılan başvuruları gecikmeksizin Komisyona iletir. Mükerrer başvurular işleme alınmaz.

C) İDARİ MAKAMLARA BAŞVURU YAPILMAYACAĞI:

7 inci maddenin 2 inci fıkrası, 685 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında yapılan başvurular hakkında 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun "İdari makamların sükutu" başlıklı 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası hükümlerinin uygulanmayacağını amirdir.

2577 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin 10.6.1994 tarih ve 4001 SK. 5. md. ile değişik 2 inci fıkrası hükmü şöyledir: .

"Altmış gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır. İlgililer altmış günün bittiği tarihten itibaren dava açma süresi içinde, konusuna göre Danıştaya, idare ve vergi mahkemelerine dava açabilirler. Altmış günlük süre içinde idarece verilen cevap kesin değilse ilgili bu cevabı, isteminin reddi sayarak dava açabileceği gibi, kesin cevabı da bekleyebilir. Bu takdirde dava açma süresi işlemez. Ancak, bekleme süresi başvuru tarihinden itibaren altı ayı geçemez. Dava açılmaması veya davanın süreden reddi hallerinde, altmış günlük sürenin bitmesinden sonra yetkili idari makamlarca cevap verilirse, cevabın tebliğinden itibaren altmış gün içinde dava açabilirler."

D) EVVELCE YAYINLANAN KHK.LE HAKLARINDA İŞLEM TESİS EDİLENLERİN BAŞVURU SÜRESİ:

1) 685 sayılı KHK.nin 7 inci maddesinin 3 üncü fıkrası; Komisyonun başvuru almaya başladığı tarihten önce yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnamelerle ilgili olarak başvuru alma tarihinden itibaren altmış gün içinde başvuru yapılacağını amirdir.

Diğer yandan, 685 sayılı KHK.nin geçici 1 inci maddesinin 3 üncü fıkrası, bu kişilerin Komisyonun görev alanına giren konularda daha önce herhangi bir yargı merciine başvurmuş veya dava açmış olması halinde, haklarında 7 nci maddedeki usul ve sürelerin uygulanacağını öngörmektedir.

2) 685 sayılı KHK.nin yürürlüğünden sonra, yürürlüğe konulacak olan kanun hükmünde kararnamelerle ilgili olarak ise Resmi Gazetede yayımlanma tarihinden itibaren altmış gün içinde yapılacaktır.

3) Bu süreler sonunda yapılan başvurular işleme alınmayacaktır.

9. KOMİSYONUN YAPACAĞI ÖN İNCELEME:

685 sayılı KHK.nin "Ön İnceleme" başlıklı 8 inci maddesi, Komisyona yapılacak itiraz başvurularının nasıl bir ön incelemeden geçirileceğini düzenlemektedir.

Buna göre; Komisyona yapılan başvurular, aranan şartlara uygunluk bakımından ön incelemeye tabi tutulur.

Ön inceleme sonucunda hangi hallerde başvuru redddedilir?

- a. Ön inceleme sonucunda başvurunun süresi içinde yapılmadığı,
- b. Başvuru sahibinin konuyla ilgili hukuki menfaatinin bulunmadığı,
- c. Başvuru konusunun 685 sayılı KHK. kapsamına girmediği veya
- d. Diğer şekil şartlarını taşımadığı

tespit edilen başvurular reddedilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Komisyon tarafından belirlenecektir. Dolayısıyla buna ilişkin ilke ve esasların, Komisyonun çalışmaya başlamasından sonra belirlenmesi ve Resmi Gazete'de yayınlanması beklenmektedir.

10. İNCELEMENİN NASIL YAPILACAĞI VE KOMİSYONUN VERECEĞİ NİHAİ KARARLAR:

685 sayılı KHK.nin "İnceleme ve karar" başlıklı 9 uncu maddesi, ön incelemeden geçmiş olan Komisyona yapılacak itiraz başvurularının nasıl inceleneceği ve başvuru hakkında verilecek nihai kararların neler olacağını göstermektedir.

a. Bu düzenlemeye göre Komisyon incelemelerini incelemelerini dosya üzerinden yapar. Bunun anlamı, incelemenin yargısal bir işlem olmadığıdır. Dolayısıyla, tarafların Komisyonda tanık dinletme vb. bir yola başvurmaları beklenemez. Bu sebeple başvurunun başlangıçta tüm kanıtları içermesi, kanıtlara ulaşılamamış olması durumunda ise Komisyonun bunları getirtmesi için talepte bulunulmuş olması en doğru hareket şeklidir.

b. Komisyon, inceleme sonucunda başvurunun reddine veya kabulüne karar verebilir.

11. KABUL KARARLARI NASIL UYGULANACAK:

685 sayılı KHK.nin "Kararların Uygulanması" başlıklı 10 uncu maddesi, Komisyona yapılacak itiraz başvuruları sonrasında Komisyon tarafından

verilen kararların uygulanması usulünü düzenlemektedir. 1. fıkra hükmüne göre;

a) Başvurunun kabulü durumunda yapılacak işlemler:

1) *Başvuruları kabul edilenlerin isimleri, Devlet Personel Başkanlığına bildirilir:* Kamu görevinden, meslekten veya görev yapılan teşkilattan çıkarılan ya da ilişiği kesilenlere ilişkin başvurunun kabulü halinde karar uygulanmak üzere Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

2) *İsimleri bildirilenler Devlet Per.Bş.k.lığıınca başka bir göreve atanacaklardır:* Bu şekilde bildirilen personelin atama teklifleri; statüleri, unvanları ve yürüttükleri görevler itibarıyla başka kurumlarda görevlendirilmeleri mümkün olmayanlar hariç olmak üzere daha önce istihdam edildikleri kurumlar dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarında eski statülerine ve unvanlarına uygun kadro ve pozisyonlara Devlet Personel Başkanlığı tarafından ikamet ettikleri il dikkate alınarak onbeş gün içinde yapılır.

3) *Yöneticilik görevinde bulunanların, yöneticilik görevinden önce buldukları kadro ve pozisyon unvanları dikkate alınır:* 10 uncu maddenin 1 inci fıkrası kapsamında kamu görevine iade edilmesine karar verilenlerden, yöneticilik görevinde bulunmakta iken kamu görevinden çıkarılmış olanların atamalarında, yöneticilik görevinden önce buldukları kadro ve pozisyon unvanları dikkate alınır.

4) *Yeniden atama görececek personele ilişkin kadro ve pozisyonlar; onay tarihlerinin alındığı tarih itibarıyla başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas, tahsis ve vize edilmiş sayılır:* Bu kapsamda yer alan personele ilişkin kadro ve pozisyonlar; atama teklifi gerçekleştirilen kamu kurum ve kuruluşları tarafından ilgililere ilişkin atama onaylarının alındığı tarih itibarıyla diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas, tahsis ve vize edilmiş sayılır. İhdas, tahsis ve vize edilmiş sayılan kadro ve pozisyonlar 13.12.1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerin ilgili bölümüne eklenmiş sayılır.

b) Kapatılan kurum ve kuruluşlara ilişkin başvurunun kabulü halinde yapılacak işlemler:

1) 10 uncu maddenin 2 inci fıkrasına göre, kapatılan kurum ve kuruluşlara ilişkin başvurunun kabulü halinde ilgili kanun hükmünde kararname

hükümleri, söz konusu kurum ve kuruluş bakımından tüm hüküm ve sonuçlarıyla birlikte söz konusu kanun hükmünde kararnamenin yayımı tarihinden geçerli olmak üzere ortadan kalkmış sayılır.

2) Buna ilişkin işlemler ilgisine göre İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı veya Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

12. KOMİSYON KARARLARINA KARŞI YARGI DENETİMİ NASIL OLACAK:

685 sayılı KHK.nin "YARGI DENETİMİ" başlıklı 11 inci maddesi, Komisyon kararlarına karşı yargı denetimi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektedir.

a. 11 inci maddenin 1 inci fıkrası, Komisyon kararlarına karşı idari yargı yolunu yetkili kılmıştır. Buna göre, Komisyon kararlarına karşı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek Ankara idare mahkemelerinde iptal davası açılabilir. Burada dikkati çeken husus, OHAL KHK. ile haklarında işlem tesis edilen gerçek ve tüzel kişilerin Komisyona yapacakları itiraz başvurusunun olumsuz sonuçlanması durumunda, bu kararın tebliğinden itibaren 60 gün içerisinde idare mahkemesinde iptal davası açma hakkı verilmiş olmasıdır. Ancak açılacak iptal davası, sadece ANKARA İdare Mahkemelerinde ve Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenmiş olan idare mahkemelerinde görülebilecek olmasıdır.

b. 685 sayılı KHK.nin 11 inci maddesinin 2 inci fıkrası ise, hakim ve savcılar ile yüksek mahkeme yargıçlarının açabilecekleri dava hakkının düzenlemektedir. Burada Komisyona itiraz başvurusu yapılması koşuluna gerek olmaksızın, bunların doğrudan Danıştay'a dava açma hakkı verilmiştir. Buna göre; 22/7/2016 tarihli ve 667 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin birinci fıkrası ile 18/10/2016 tarihli ve 6749 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında meslekte kalmalarının uygun olmadığına ve meslekten çıkarılmalarına karar verilenler, kararın kesinleşmesinden itibaren altmış gün içinde ilk derece mahkemesi olarak Danıştaya dava açabilir.

DEVAM EDECEK.....